ПРОТОКОЛ №7

засідання педагогічної ради
Гімназії №5 Шепетівської міської ради
Хмельницької області

від 23.03.2022р.

Присутні: 38
Відсутні: 6
Голова педради : Пипич О.В.
Секретар: Царенко Н.О.

Порядок денний:

1. Неперервність та наступність між початковою та базовою загальною середньою освітою як передумови успіху реформ Нової української школи
1.1. Неперервність і наступність між початковою та базовою загальною середньою освітою в умовах реалізації нових освітніх стандартів.
1.2. Технології організації наступності між початковою і базовою середньою освітою відповідно освітніх галузей. (семінар-практикум)
2. Про вибір та замовлення підручників для 5 класу (НУШ)
3. Про звільнення від проходження Державної підсумкової атестації учнів 4, 9 класів.
4. Про затвердження критеріїв оцінювання учнів 1-4 класів з числа дітей з інтелектуальними порушеннями індивідуальної та інклюзивної форми навчання.
5. Про затвердження підвищення кваліфікації педагогів за період січень-березень 2022 р.

1. СЛУХАЛИ: Перехристюк Н.А., про неперервність та наступність між початковою та базовою загальною середньою освітою як передумови успіху реформ Нової української школи.

Проблема наступності є складовою загальної проблеми наступності в освітньому процесі. Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державні стандарти початкової, загальної, базової середньої і профільної середньої освіти орієнтують на дотримання принципу наступності в навчанні. Відбір змісту предметів ґрунтується на принципі наступності між рівнями освіти. Зазначені документи є своєрідними орієнтирами в реалізації неперервної освіти. Зберігаючи наступність із початковою освітою, базова

повинна забезпечити подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; сформувати ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, здоров'я, здатність до творчого самовираження, критичне мислення тощо. Перехід дітей від початкового рівня освіти, зокрема від одного педагогічного працівника до багатьох учителів-предметників – складний момент у житті школяра. Змінюється, по-перше, його фізіологія і психологія, по-друге, вимоги базової середньої освіти, по-третє, методика викладання предметів, підвищуються вимоги до самостійності, відповідальності школярів, зростає складність навчального матеріалу. Перехід пов'язаний із внесенням змін у динамічні стереотипи спілкування, діяльності, а також зі збереженням окремих компонентів попереднього досвіду. Важливим під час переходу від початкового рівня до базового є дотримання принципів науковості, систематичності, послідовності, наступності, перспективності, доступності, наочності, індивідуального підходу до учнів в умовах колективної роботи, роботи в групах та парах. Між ними є тісний зв'язок: свідомість засвоєння матеріалу залежить від доступності, послідовності, а міцність – від наступності, перспективності, послідовності, зв'язку теорії з практикою. Забезпечення наступності є однією з основних умов успішної адаптації молодших школярів до навчання в базовій школі та передумовою успішного навчання в 5 та наступних класах. При цьому необхідно враховувати індивідуальні та психологічні особливості здобувачів освіти, постійно опиратися на попередні знання, уміння й навички, створювати освітньо-дидактичні ситуації, у яких дитина почувала б себе невимушено, комфортно; упроваджувати засоби стимулювання та заохочення дітей до пізнавальної діяльності. Щоб учням було легше адаптуватися до нових умов, учителям базової школи необхідно використовувати методи та форми викладання, якими користуються вчителі початкової школи.

Тому, вчителі-предметники базової школи повинні ознайомитися з програмою та методикою роботи в початкових класах і брати її за основу, зокрема після прийому випускників початкових класів; забезпечувати поступальний рівномірно висхідний характер освітнього процесу учнів з урахування вікових та індивідуальних особливостей школярів; розвивати в них уміння й навички самостійної роботи; продовжувати розвиток творчого мислення, виявляти й розвивати індивідуальні нахили та інтереси учнів, їхні творчі здібності. Можна констатувати, що наступність між різними ланками школи, між її окремими класами, між класною й позакласною діяльністю – одна з умов успішного навчання здобувачів освіти. Для забезпечення наступності важливо встановити зв'язки між цілями та завданнями виховання, розвитку й навчання, щоб не виникало різкого перелому в житті дітей, а подача та

засвоєння нового інформаційного матеріалу відбувалася поетапно відповідно до вікових категорій та психологічного розвитку учнів.

Перехідний період з початкової школи в основну позначається на всіх учасниках освітнього процесу: учнях, педагогах, батьках, адміністрації школи, фахівцях психолого-педагогічної служби. Часто наслідки бувають негативними, що обумовлено:

– зміною соціальної обстановки;

– зміною ролі учня;

– збільшенням навчального навантаження;

– зміною режиму дня;

– різницею систем і форм навчання;

– нестиковкою програм початкової й основної школи;

– відмінністю вимог з боку вчителів-предметників;

– зміною стилю спілкування вчителів з дітьми.

Спостереження за учнями, спілкування з ними в цей період показує, що вони дуже розгублені, не можуть зрозуміти, як будувати стосунки з педагогами, які вимоги обов'язкові для виконання – до школяра вперше пред'являється багато вимог з боку багатьох людей. На п'ятикласника звалюється потік інформації з незрозумілими для нього словами, термінами. Є й така категорія дітей, які через свій емоційний стан створюють безліч організаційних труднощів. Основною діяльністю молодшого школяра є навчання, а отже, наприкінці цього періоду в нього має бути бажання вчитися і він повинен уміти вчитися. У початковій школі відбувається розвиток пізнавальних потреб, мотивації учіння, навичок учіння, формування навчальної діяльності.

В особистісній сфері розвиваються індивідуальні особливості і здібності, навички самоконтролю, самоорганізації та саморегуляції, розвиток адекватної самооцінки й оцінювання інших. Наприкінці початкової школи в дітей мають бути сформовані такі центральні вікові новоутворення, як розвиток довільності, рефлексія, загальне позитивне ставлення до себе, адекватна самооцінка, внутрішній план дій, розвиток пізнавального відношення до дійсності, орієнтація на групу однолітків. Водночас передумовою успішної адаптації до подальшого навчання дитини в середній школі є наявність у реальному психолого-педагогічному статусі «випускника» молодшої школи основних рис статусу учня 5-го класу.

Ці новоутворення виявляються в новій особистісній позиції:

1) щодо навчання – учень має стати суб'єктом власної навчальної діяльності;

2) щодо ставлення до школи і вчителів – відповідальна усвідомлена позиція суб'єкта внутрішньошкільних відносин;

3) щодо однолітків – автономність від дорослих, конструктивність і певна соціальна зрілість у налагодженні усталених емоційних відносин.

Зміна форм організації навчальної діяльності може бути тою об'єктивною дійсністю, яка перешкоджає успішному переходу до основної школи. До таких різких змін умов навчання можна віднести:

1) сам факт переходу в середню освітню ланку, який висуває нові вимоги до дитини, що підкреслюється вчителями й батьками;

2) проведення уроків різними вчителями (звідси неузгодженість, різноманітність і якісне ускладнення вимог з боку вчителів; невміння ними враховувати вікові та індивідуальні особливості дітей);

3) кабінетна система навчання;

4) збільшення навчального навантаження (поява нових навчальних дисциплін, інший рівень викладання матеріалу (більш теоретичний), що вимагає нового типу мислення; збільшення кількості уроків; прискорення інтенсивності, внутрішнього темпу уроку; розширення обсягу навчальної інформації).

Перехід дитини з початкової школи до середньої є важким і впливає на її психологічний стан. У початковій школі дитина звикла до одного педагога, до постійної емоційної підтримки. Переходячи «в руки» до значної кількості різних учителів, які іноді не пам'ятають навіть імені дитини, а надто її індивідуальні особливості, учень губиться, у нього зникає інтерес до навчання, бажання спілкуватися; з'являється тривожність, він замикається в собі, ще більше поглиблюючи прірву між собою та вчителем. Скоригувати ці проблеми можна лише ставленням до дитини як до рівного, щиро зацікавившись її проблемами, виховуючи довіру до себе й відчуття захищеності.

Адаптація дитини до навчання в середній школі відбувається не одразу. Це досить тривалий процес, пов'язаний зі значним навантаженням на всі системи організму. Як засвідчує досвід, учителі, які викладають у 5-х класах, часто не бачать різниці між п'ятикласниками й іншими школярами основної школи. І як результат – завищені вимоги до цих учнів, зниження рівня навчальних досягнень, мотивації навчання.

Під час переходу з початкової ланки до основної виникає низка проблем.

А саме:

• немає вчителя, який завжди був би поруч і прийшов на допомогу (учителів багато, але вони більше зацікавлені в успішності й бездоганній поведінці);

• зацікавленість навчанням своєї дитини й гіперопіка батьків різко знижуються: «дитина виросла – нехай сама розв'язує свої проблеми»;

• нові навчальні програми;

• вимоги вчителів, педагогічний стиль кожного з них дуже різний і не завжди спрямований на полегшення життя дитини.

Наступність між початковою та середньою ланками здійснюється за такими напрямами:

• аналіз навчальних програм;

• організація навчального процесу;

• єдині вимоги до учнів;

• структура уроків

Проаналізувавши систему роботи вчителя початкових класів Ващук Н.Л., слід відзначити, що для вирішення завдань наступності в навчанні учнів 4-х класів , вчитель ретельно вивчила та виконує вимоги Державного стандарту та навчальної програми, інші нормативні документи стосовно організації роботи в початковій школі; стежить за якісним засвоєнням навчального матеріалу, не допускаючи розподілу його на «важливий» і «неважливий»; організовує системне повторення, ретельно виконує аналіз типових помилок та вчасно робити корекцію знань учнів. Дітям створене сучасне освітнє середовище.

А чи готові вчителі-предметники до вровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти? Скажу відверто, готуються. Ось ті, хто першими розпочнуть цей нелегкий старт:

з/п	Прізвище, ім’я по батькові	Освітня галузь	Предмет	Стаж	Катего -рія
1	Самсонюк Олена Миколаївна	Мовно-літературна	Українська мова та література	26	вища
2	Царенко Наталія Олексіївна	Мовно-літературна	Українська мова	22	І
3	Поліщук Сніжана Олександрівна	Мовно-літературна	Англійська мова	26	вища
4	Король Наталія Іванівна	Мовно-літературна	Зарубіжна література	20	вища
5	Власюк Юлія Вікторівна	Математична	Математика	15	І
6	Давидюк Лілія Геннадіївна	Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	29	вища
7	Мороз Людмила Андріївна	Громадянська і історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	22	вища
8	Смалюк Оксана Олексіївна	Мистецька	Образотворче мистецтво	27	вища
9	Балагур Жанна Анатоліївна	Мистецька	Музичне мистецтво	24	вища
10	Перехристюк Наталія Анатоліївна	Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут»	24	Вища

11	Черняк Анатолій Олександрович	Фізична культура	Фізична культура	27	вища
12	Гаврилюк Володимир Олександрович	Технологічна	Технології	26	Спец. з макс. з/п
13	Томашкевич Ольга Петрівна	Інформатична, технологічна	Інформатика, технології	17	І
14	Дробот Світлана Василівна	Міжгалузеві інтегровані курси	Інтегрований курс «Драматургія і театр»	27	вища
15	Юхимець Оксана Миколаївна	Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	22	вища

Вони мають великий досвід та все ще продовжують навчатись. Так, в листопаді-грудні вчителі розпочали проходження курсів підвищення кваліфікації для вчителів, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти відповідно до Концепції реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Розпочалось відвідування онлайн уроків в 4 класі, для ознайомлення з особливостями НУШ, змістом навчальних програм.

Вчителями опрацьовано запропоновані модельні програми для 5 класу та обрано відповідно:

Перелік модельних навчальних програм для 5 класу

(наказ Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року №795)

	Назва програми	Автор
1	Українська мова.. 5-6 класи	Заболотний О.В., Заболотний В.В.,Лавринчук В.П., Плівчук К.В., Попова Т.Д.
2	Українська література. 5-6 класи	Архипова В.П., Січкар С.І., Шило С.Б.
3	Математика. 5-6 класи	Істер О.С.
4	Іноземна мова.5-9 класи	Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Тріфан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.
5	Зарубіжна література. 5-6 класи.	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О.. Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н. П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
6	Пізнаємо природу. 5-6 класи	Біда Д.Д.. Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
7	Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас	Желіба О.В., Бакка Т.В.,Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.
8	Інформатика. 5-6 класи	Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В.
9	Технології. 5-6 класи	Терещук А.І., Абрамова О.А., Гащак В.М., Павич Н.М.
10	Мистецтво. 5-6 класи	Кондратова Л.Г.
11	Етика. 5-6 класи	Ашортіа Є.Д., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.
12	Здоров'я, безпека і добробут	Василенко С.В.. Коваль Я.Ю.. Колотій Л.П..
13	Фізична культура	Педан О.С., Коломоєць Г.А.. Боляк А.А., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Лакіза О.М., Косик В.М..
14	Драматургія і театр	Старагіна І.П., Чужинова І.Ю., Івасюк О.М.

На даний час проходить вибір підручників для 5 класу, особливістю яких є окремі завдання для дітей з ООП, велика кількість інтерактивних завдань, рівневі завдання.

Аналіз відвіданих уроків, заходів та бесід із педагогами є доказом того, що зміст освіти й організація освітньо процесу в початковій ланці й основній школі збагачені такими формами роботи, які спрямовані на всебічний розвиток особистості школяра з урахуванням його природних задатків. Учителі модернізували навчальний процес так, щоб забезпечити його пошуковий та дослідницький характер через упровадження інноваційних технологій і різноманітних інтерактивних форм і методів навчання. За таких умов навчальна праця дитини стала активною, цікавою, результативною. Педагоги активно використовують ігрову, проектну технологію, методи критичного мислення тощо.

Взаємозв'язок педагогів ліцею, які працюють у різних освітніх ланках, здійснюється на інформаційному (семінари-практикуми з обговорення програм і планів навчально-виховної роботи) і на діяльнісному (обмін методиками, досвідом організації навчальної діяльності здобувачів освіти, взаємне консультування) рівнях.

Є також практика взаємовідвідування учнями суміжних ланок свят та виховних заходів.

Отже, наступність потрібно розглядати як один з основоположних принципів неперервної освіти, завданням якої є забезпечення цілісного розвитку особистості в навчанні дітей на перших трьох ланках системи неперервної освіти. Таке розв'язання поставленого завдання дасть змогу розв'язати проблему наступності між дошкільною, початковою та середньою ланками освіти на сучасному рівні. Пріоритетною метою освіти в сучасній школі стає створення умов для розвитку особистості дитини, тих її якостей, які необхідні для життя в умовах відкритого.

ВИСТУПИЛИ: Ващук Н.Л., про особливості НУШ в 1-4 класах, які необхідно врахувати при переході у середню школу.

Життя повинне бути безперервною освітою. Гюстав Флобер

Ніколи не розглядайте навчання як обов'язок, але як можливість проникнути в прекрасний і чудовий світ знань. Альберт Ейнштейн

Такі, здавалося б, різні думки-висловлювання… Та Нова українська школа поставила перед собою нелегке завдання об'єднати їх у свою мету. Зробити процес здобування знань не вимушеним обов'язком, а гармонійним поєднанням пізнання нового, самовдосконалення, творчості, гри.

Саме гармонійний розвиток здатний виховати в кожній людині свідому потребу в отриманні знань. Звичайно ж, під час створення відповідних сприятливих умов.

Ми не можемо сьогодні вчити дітей так, як учили вчора. Як розробити і провести урок по-новому? Як вчитися разом з дітьми? Як залишатися цікавим собі й дітям? Саме ці питання є пріоритетними в Новій українській школі.

Лише йдучи в ногу з часом, розуміючи дітей, можна бути впевненим у гарному результаті.

Чи можливо в початковій школі «посіяти» практичні вміння, які дадуть якісний результат неперервної освіти?

Проведемо паралель. Проаналізуємо наступність.

– Чи потрібна готовність навчатися й самовдосконалюватись?

Освіта розширює наші горизонти й допомагає нам робити усвідомлений вибір для себе і для інших. Найкраще, що ми можемо дати дітям, – це прищепити їм інтерес до навчання. Дитина народжена для того, щоб учитися. Кожен новий день для неї сповнений нових речей, які можна пізнавати, спостерігати за ними, вивчати. Якщо дитина не ізольована від навколишнього світу, кожного дня вона вчиться чогось нового й радіє новим досягненням.

Конструктори LEGO на сьогодні є незамінним матеріалом для занять у початковій школі. Для педагогічного процесу LEGO-технологія цікава тим, що, базуючись на інтегрованих принципах, об’єднує в собі елементи гри та експериментування. Головна особливість цієї іграшки – розвинути ті навички, яких немає. Завдяки впровадженню LEGO-технології педагог розвиває інтерес дитини до навчання та формує комунікативні функції.

Беззаперечно – вчитися варто завжди. І не принципово, чи ви для цього прочитаєте корисну книжку, відвідаєте музей чи виставку, переглянете пізнавальний фільм чи мультфільм, пройдете онлайн-курс, відвідаєте лекцію чи тренінг, або вступите до вищого навчального закладу. Люди, які не перестають вчитися, – всебічно розвинені особистості, що працюють більш ефективно й успішно.

– Позитивне ставлення до життя???

Як показує практика, кращих результатів досягають саме люди з позитивним настроєм. Оптимізм допомагає людині ефективніше долати труднощі, швидше домагатися поставлених цілей, викликати симпатію в оточення . Людям приємно спілкуватися з тими, хто допомагає їм налаштуватися на позитив. Саме тому в Новій українській школі день починається з ранкової зустрічі. На ній створюється позитивний настрій. Повсякденні вправи, які практикуються під час проведення ранкової зустрічі, допомагають учням зблизитися зі своїми однолітками, навчитися

співпрацювати, робити компліменти, утримуватися від критики інших, поважати їх як особистостей .

Позитивний настрій у класі треба створювати й підтримувати. Ніщо так не знімає напругу, як дотепний жарт чи весела історія. Слухання відповідної музики. Спілкування з природою та заняття творчістю. Учитель допомагає дітям помічати «маленькі приємності» й зосереджуватися на них. Вчить, навіть у непростій ситуації, знаходити щось позитивне.

Буде в дитини досвід оптимістичного спілкування – буде бажання неперервної освіти.

– Самоорганізація – так? Ні?

«Стартовим майданчиком» для становлення самоорганізації є самостійність дитини. Не вийде в підлітковому віці вимагати від дітей прояву самостійності. Адже ця якість не може сформуватися сама собою. Самостійність зароджується на межі першого і другого років життя, коли в малюків з'являється потужне бажання пізнавати навколишній світ. Перші самостійні дії поступово вдосконалюються й ускладнюються під час ігор, занять, спілкування. Показником розвитку самостійності дитини є результативність дій. У початковій школі вчитель направляє, підтримує, допомагає розвивати навички самостійності, створює ситуацію успіху. Важливим елементом самоорганізації є навчання дітей фінансової дисципліни. Це важлива навичка, яка може допомогти дитині приймати правильні фінансові рішення протягом усього життя .

Учителям і батькам варто пам'ятати: не робити за дітей те, що вони можуть зробити самі, нехай якнайраніше привчаються робити те, що їм під силу, навіть якщо в них не зовсім добре виходить. Лише партнерство між учнями, учителями й батьками дасть очікуваний результат.

Діти, які розвивають у собі навички самоорганізації, більш успішні в навчанні, а в дорослому віці – у роботі та взаєминах.

– Критичне мислення = уміння аналізувати?

У сучасному світі одна з важливих навичок – уміння працювати з великими обсягами інформації, розбиратися з безліччю різних фактів, уміти аналізувати й робити правильні висновки. Фахівці відносять критичне мислення до списку семи найважливіших життєвих навичок, необхідних кожній дитині. А в Новій українській школі критичне мислення є одним із наскрізних завдань навчально-виховного процесу. Критичне мислення необхідно розвивати змалку, оскільки в дорослому віці змінити спосіб мислення надзвичайно складно. Уже з першого класу навчаємо дітей дивитися на будь-який предмет чи явище з різного ракурсу, класифікувати об'єкти за формою, кольором, розміром…, ставимо їм відкриті запитання, які не мають єдиної правильної відповіді, але

потребують докладної аргументації й пояснення. Уміння аналізувати можна розвивати на кожному уроці будь-якого предмета. Навіть у букварний період під час написання букв важливо не просто показати, як писати букву. Варто показати дітям крім зразка декілька варіантів неправильного написання. Діти порівнюють їх зі зразком, аналізують, роблять висновки і вже в зошиті самі бачать помилки і знають, як їх виправити. Запитання «Звідки ти це знаєш?» допомагає дітям усвідомити їхню власну здатність міркувати.

Не менш важливо обговорювати переконливі й непереконливі аргументи. Поступово показати дітям, що інформація не є істиною. Інформація – це просто інформація, лише люди можуть перетворити її на знання. І вже коли дитина перейде в середню школу й візьметься за вирішення складніших завдань, вона зрозуміє, що жоден вебсайт, телевізійна передача або стаття самі по собі не можуть дати їй повну та правдиву інформацію про питання, які її цікавлять. Як тільки дитина визначиться з потрібними джерелами, сформує власний погляд, заснований на доказах, а не тільки на емоціях, зможе розібратися в складній ситуації, зібрати і проаналізувати різні факти і прийняти правильне рішення.

– Стандартне мислення – так ні – креативність?!

Отримуючи життєвий досвід, ми дізнаємося правила, які рідко хочемо порушувати, знаємо як добре, а як погано, як правильно, а як неправильно. Усе тому, що так простіше, зручніше.

Та в сучасному світі хочуть бачити свіжі рішення та незвичні погляди на звичні речі. Уміння знаходити нестандартні рішення цінується в багатьох сферах.

Можливо, не варто вчитися того, що ми маємо від народження. Згадайте, як у дитинстві запросто виходили з будь-якої ситуації. Перше, що відрізняє дитя від дорослої людини, – можливість вільно образно мислити. Кожне слово для дитини – ціла картина, кожна подія – казка. Сам малюк легко може перевтілитися в будь-якого казкового героя і для цього йому не обов’язково чекати костюмованого свята. Зовнішня схожість з відомим персонажем його мало хвилює, у нього до всього креативний (відмінний від загальноприйнятого) підхід.

Важлива задача вчителя початкових класів – під час навчання не втратити цю дорогу властивість. Дати змогу дітям творити, по-своєму розв’язувати питання. Це принесе більше користі, як виконання по шаблону.

– Працювати в команді – справді важливо?

Який би ти не був професіонал, керівник, засновник, з часом накопичується велика кількість задач, які фізично не можна виконати швидко та якісно. Успіх практично будь-якої справи залежить від згуртованої й ефективно взаємодіючої команди. Тому в початковій школі багато уваги приділяється

парній і груповій роботі. Це можуть бути творчі завдання або групові проєкти. Під час виконання колективної роботи кожен займається тим, що вміє робити найкраще, а недоліки навичок компенсуються колегіальними зусиллями. Робота в колективі надихає, підвищує мотивацію та взаємну відповідальність, створює середовище, де діти вчаться одне в одного, домовляються про виконання частини своєї роботи, розвивають соціальні навички, адаптивність у поведінці, комунікативні здібності, уміння налагодити контакт з іншими учасниками групи, підтримувати рівні стосунки, а також залагоджувати розбіжності й конфлікти.

Лише в командній роботі звичайні люди досягають надзвичайних результатів.

– Просто виконати роботу, чи вміти її презентувати?

Уміння грамотно й захопливо розповісти про себе і свою роботу зараз необхідно для багатьох професій. Цей навик набувається тільки завдяки тренуванням і практичному досвіду. Саме тому в початковій школі багато уваги приділяється не просто створенню проектів, а вмінню їх презентувати. Під час проектної роботи в дітей формується вміння самостійно вчитися, сприймати інформацію, працювати з інформацією, сортувати її, осмислювати, аналізувати, творити.

– Емоційний інтелект – невже потрібен?

Сучасні психологи вважають, що люди з розвиненим емоційним інтелектом стають хорошими командними гравцями, лідерами. Вони вміють вести переговори й домагатися свого, при цьому залишаючи про себе приємне враження. Звичайно ж, професійні знання не менш важливі. Як не дивно, але емоційного інтелекту ми навчаємося з найбільш раннього віку, причому несвідомо. Учителі й батьки мають докласти спільні зусилля, щоб допомогти дітям розібратись у багатогранному світі почуттів.

Немає добрих чи поганих емоцій. Вони просто є. І чим швидше ми навчимо дитину розпізнавати їх, розуміти, аналізувати причину їх виникнення, тим швидше дитина зможе навчитися контролювати свої емоції й розуміти чужі. Не можна казати дітям, що проблема несерйозна й завдання нескладне. Навпаки, проблема є, але ми зрозуміємо, у чому вона і зможемо її розв’язати. Завдання, дійсно, непросте, але дитина справиться. Як потрібно – завжди можна звернутися по допомогу. Беззастережна підтримка, привід похвалити, упевненість у результаті з боку вчителя початкових класів і є основою емоційного інтелекту цілісної та впевненої в собі особистості.

Навчити дитину замість слів «Мені нічого не вдається!» говорити «Уже краще. Я спробую ще раз!» – важлива сходинка на шляху до неперервної освіти.

– Ставити цілі й досягати їх – важливе вміння?

Чому одні люди успішні, а інші – ні? Від чого залежить успішність? Далеко не завжди від вроджених умінь і талантів! А насамперед від способу мислення та вміння ставити цілі. Свідомо ставити цілі та досягати їх – навичка, якій можна й потрібно навчитися! Якщо домовитися про те, що цілі – це оформлення мрії, можна згадати приказку «мрійте про більше». З часом цілі людини змінюються залежно від її соціального стану, знайомств, життєвих обставин. Важливо пояснити дитині, що будь-яку мету, поставлену в будь-якому віці, можна віднести до групи «великих» або «маленьких», «короткострокових» або «довгострокових». Велика мета може складатися з маленьких, а вони своєю чергою трансформуватися в завдання. Щоб цього навчитися, потрібно регулярно практикувати. Спочатку можна запропонувати дитині подумати та поставити перед собою три найбільш значущі цілі, а потім записати послідовні кроки для їх досягнення та визначити строки. Це завдання допоможе дитині навчитися ставити перед собою актуальні цілі, ретельно планувати їх досягнення, учитися заздалегідь бачити добрі наслідки, які можна отримати в разі позитивного результату. Робота над завданням сприятиме розвитку мислення, відчуття відповідальності, учитиме аналізувати себе і свої справжні потреби.

Від цього залежить настрій, бажання працювати, удосконалюватися, витрачати свій час, долати будь-які перепони та втілювати в життя найнеймовірніші мрії.

Висновки. Проаналізувавши наступність пріоритетних завдань Нової української школи між початковою й базовою загальною середньою освітою, розглянувши елементи практики, довівши їхню ефективність, можна із впевненістю дати відповіді на питання:

– Чи потрібна готовність навчатися й самовдосконалюватись? – ТАК!

– Чи приносить користь позитивне ставлення до життя? – ТАК!

– Розвивати навички самоорганізації? – ТАК!

– Чи важливо критично мислити? – ТАК!

– Креативне мислення? – ТАК!

– Працювати в команді – справді важливо? – ТАК!

– Уміти презентувати виконану роботу? – ТАК!

– Емоційний інтелект – невже потрібен? – ТАК!

– Ставити цілі й досягати їх – важливе вміння? – ТАК!

Як бачимо, «посіяні» практичні вміння в початковій школі допоможуть випустити з Нової української школи в доросле життя цілісну всебічно розвинену особистість, здатну до неперервної освіти, критичного і креативного мислення. Її морально-етичні принципи і здатність брати на себе відповідальність за прийняття рішень допомагатимуть у постановці й

досягненні цілей. Вона вмітиме працювати в команді, маючи розвинений емоційний інтелект і позитивне ставлення до життя. Що дамо дітям, діти віддадуть суспільству.

ВИСТУПИЛА: Самсонюк О.М., вчитель української мови та літератури про використання принципу наступності в мовно-літературній галузі.

В умовах сучасної неперервної освіти в Україні першорядна роль відводиться принципу наступності, який є провідним, на нашу думку, оскільки він лежить в основі навчання всіх дисциплін, зокрема й української мови. Значення мови як навчального предмета в закладі освіти випливає з її суспільних функцій. Освітня галузь «Мова та література» – важлива складова загального змісту освіти, оскільки вона не тільки є окремим навчальним предметом, а й виступає основним засобом опанування всіх інших шкільних дисциплін і впливає на поступовий, накопичувальний розвиток учня як мовної особистості, забезпечує безперервність шкільного мовного навчання. З огляду на Державний стандарт базової середньої і профільної середньої освіти головна мета навчання мови в навчальних закладах полягає у формуванні особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно та комунікативно виправдано користуватися мовними засобами в різних формах, сферах і жанрах мовлення, тобто в забезпеченні належного рівня мовленнєвої компетенції учнів, що є однією з умов успішної соціалізації в суспільстві . А тому перед учителями-філологами постає важлива проблема – як закласти основи грамотного письма, досконалого володіння мовою. Шкільний етап мовної освіти є кількарівневим (початкова, базова середня, профільна середня освіта). Кожен рівень характеризується своєю специфікою залежно від мети й завдань курсу, комунікативних потреб, вікових особливостей учнів тощо. Збереження наступності в навчанні української мови між 4 й 5 класами повинно виражатися в підборі матеріалу для вивчення та його доступності для усвідомленого засвоєння його здобувачами освіти; форм і методів роботи, прийомів, способів пояснення нового матеріалу, які б не відрізнялися від тих, до яких звикли учні в початковій школі, щоб забезпечити поступовий перехід до нових, більш складних для учнів форм роботи. Не менш важливе значення для засвоєння окремих мовних тем має вдосконалення мовленнєвих умінь і навичок учнів. Комунікативну компетентність учнів не можна сформувати виокремлено на певному етапі навчання, її необхідно формувати цілісно й системно впродовж усього освітнього процесу, що носить неперервний характер. Беручи за основу попередній рівень сформованості навичок учнів з рідної мови, необхідно розвивати та вдосконалювати їхні вміння під час вивчення таких тем та розділів: «Фонетика», «Словотворення», «Частини мови», «Морфологічний розбір слів», «Речення. Зв’язок слів у реченні», «Розбір простого речення».

ВИСТУПИЛА: Давидюк Л.Г, вчитель природознавства, про інтегровані предмети НУШ , зокрема начальну дисципліну «Пізнаємо природу» у 5 класі.

Інтеграція – доцільне об'єднання та координація дій різних частин цілісної системи; це процес взаємодії двох або більше систем з метою створення нової, яка набуває нових властивостей завдяки зміні властивостей та зв'язків її елементів; це поєднання частин таким чином, щоб результат об'єднання в сумі перевершував їхнє значення до взаємодії (Дж. Гіббоне); це процес взаємодії елементів із заданими властивостями, що супроводжується встановленням, ускладненням і зміцненням істотних зв'язків між цими елементами на основі достатньої підстави, у результаті якої формується інтегрований об'єкт (цілісна система) з якісно новими властивостями, у структурі якого зберігаються індивідуальні властивості вихідних елементів (Н. Костюк); це процес і результат створення нерозривно зв'язаного, єдиного (І. М. Козловська), тобто це процес взаємодії, об'єднання, взаємовпливу,

взаємопроникнення, взаємозближення, відновлення єдності двох або більше систем, результатом якого є утворення нової цілісної системи, яка набуває нових властивостей та взаємозв'язків між оновленими елементами системи.

Ця концепція сприйняття інтеграції в межах системного підходу відображається і при її проекції на сферу освіти. Освіта розглядається через призму загальної картини, а не ділиться на окремі дисципліни.

Інтегроване навчання – це навчання, яке ґрунтується на комплексному підході, це сукупність послідовних та взаємопов'язаних дій учителя й учня. Вони спрямовані на формування цілісної картини світу школяра на основі об'єднання навчального матеріалу з різних освітніх галузей (навчальних предметів). Учням потрібні відкриті можливості для інтеграції знань і навичок з різних дисциплін і критичного оцінювання того, як ці частини взаємодіють.

Під час реалізації завдань інтегрованого навчання в Новій українській школі інтеграція розглядається не як механічне об'єднання окремих питань з різних навчальних предметів, а як їхнє органічне взаємопроникнення. Воно дає якісно новий результат, нове системне й цілісне утворення – формування цілісної картини світу. Дитину не цікавить те, яка наука вивчає той чи інший об'єкт, їй цікаво пізнати його в цілісності. Але якщо звичайна школа пропонує вивчення окремих навчальних предметів (предметоцентризм), то встановлювати міжпредметні зв'язки, розв'язувати міждисциплінарні проблеми учневі важко. Учителі, які прагнуть організувати сучасне освітнє середовище, обирають інтегроване навчання, яке навчає учнів думати за межами одного предмета, краще зрозуміти сутність об'єкта чи явища в контекстах різних навчальних

предметів, глибше розуміти ключові ідеї завдяки аналізу з різних поглядів, краще зрозуміти як застосувати здобуті ідеї та навички, мислити системно.

Отже, інтеграція в освіті потрібна, і вона вже триває. З першого вересня наступного всі п'ятикласники – учні НУШ з інтегрованим навчанням. Звісно, і середню школу чекають зміни.

Що чекає освітню природничу галузь у НУШ?

Навчальна програма «Я досліджую світ» та її змістова лінія «Людина і природа» початкової школи вміщує систему знань, уявлень про закономірності в природі та місце людини в ній; елементарні уявлення й поняття про об'єкти та явища природи, їхні взаємозв'язки в системі «жива – нежива природа», «природа – людина», усвідомлення свого місця в навколишньому світі тощо.

Учні базової середньої школи за новим Державним стандартом почнуть опанування елементів біологічних знань у межах адаптивного циклу (5-6 класи) на уроках інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» та предметного навчання в 7-9 класах. Прикладом інтеграції змісту освіти в початковій школі є курс «Я досліджую світ». Основу змісту курсу складають різні освітні галузі (природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна, інформатична; частково мовно-літературна та математична). У процесі навчання здійснюється повна або часткова інтеграція освітніх галузей.

Державні стандарти початкової та базової середньої освіти засновані на ключових компетентностях, які мають бути наскрізними в змісті навчальних предметів і необхідними для успішної самореалізації особистості.

Метою вивчення курсу «Пізнаємо природу» є формування на засадах інтегрованого підходу особистості з науковим світоглядом, виховання відповідальності за збереження природи, розвиток особистісного потенціалу учнів, природничо-наукової компетентності й компетентностей, необхідних для самореалізації, соціалізації та громадянської активності.

Темами інтегрованого курсу «Пізнаємо світ» у модельній програмі (авт..: Біда Д.Д.. Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.) передбачено: інтеграцію й розвиток природничо-наукових знань (фізичних, хімічних, біологічних, географічних, астрономічних, екологічних); вивчення об'єктів і явищ природи в таких актуальних контекстах: збереження здоров'я, турбота про довкілля, взаємозв'язок природничих наук з технікою й технологіями; розкриття загальнокультурних, ціннісних і прикладних аспектів пізнання природи; проведення досліджень, виконання проєктів. Декілька слів про види навчальної діяльності, форми, методи й засоби інтегрованого навчання. Людина пізнає навколишній світ завдяки власній практичній активній діяльності, тому навчання має бути активним, із застосуванням інтерактивних та комп'ютерних технологій, проектної діяльності, з проведенням досліджень, лабораторних і

практичних робіт, власних спостережень та порівнянь живих об'єктів, їхніх особливостей і процесів, які в них відбуваються, екскурсій у живу природу. Обов'язковими мають бути робота в групах, мозкові штурми, дискусії, розв'язування ситуаційних завдань, створення ментальних карт, буклетів, презентацій, листівок, постерів, моделей тощо. Звісно, у здобувачів освіти має бути певний багаж теоретичних знань, необхідні друковані матеріали, обладнання для фіксації даних, створення моделей, вільний доступ до інтернет-ресурсів, комфортні умови тощо. Головне – досягти результату, і сучасний творчий учитель зуміє це зробити, допоки вчиться сам.

Дійсно, насамперед потрібен учитель. Учитель – це людина, на якій тримається реформа, без нього будь-які зміни будуть неможливими. І тут виникає якщо не проблема, то питання: «Інтегрований курс має викладати один учитель чи декілька? Як одна людина має викладати одразу фізику, хімію, біологію, астрономію, географію? Педагог якого фаху має викладати цей курс? Чи одразу кілька фахівців?». У будь-якому випадку беззаперечним є факт, що вчителю потрібна методична допомога, він має отримати додаткові знання, розвинути нові вміння й навички (наприклад, для проведення досліджень «не свого фаху»), але найголовніше – учитель має сам бути готовим до змін.

Важливим є вибір і реалізація навчальної програми, яких є кілька, і навчальному закладу треба не помилитися під час вибору. Рішення на рівні школи має бути хоч і гнучке, але цілісне. Через брак досвіду самостійного творення курикулумів у попередні роки вчителі залежні від того, яке рішення їм запропонують.

Ще одна потреба – підручники й посібники для вчителя й учнів. Підручник має бути цілісним навчальним курсом природничих наук, який сприятиме розвитку та зацікавленості учнів.

Інтеграційні процеси в освіті тривають. Перед кожним із нас відкриваються два шляхи: жити минулими досягненнями, не помічаючи кардинальні зміни у світі та суспільстві, або прагнути до змін і проводити їх, застосовуючи новітні освітні технології.

ВИСТУПИЛА: Томашкевич О.П., вчитель трудового навчання та інформатики, щодо особливостей предмета «Технології» в 5 класі.

Праця – основне джерело матеріального й духовного багатства суспільства, фундамент особистісного розвитку. У процесі трудової діяльності людина не тільки створює матеріальні цінності, а й розвиває свої творчі здібності, стверджується як громадянин. Зміни, що відбуваються в суспільстві, швидкий розвиток науки і виробництва, впровадження нових технологій висувають нові вимоги до шкільної освіти, метою яких можна вважати виховання людини, здатної самостійно й активно діяти, приймати рішення, гнучко адаптуватися у

швидко мінливих умовах. Для повноцінної реалізації вказаної мети необхідно здійснення технологічної підготовки учнів, починаючи з початкової школи. Молодші школярі повинні не тільки засвоїти основи знань і умінь по елементарній обробці різних матеріалів, але й активно брати участь у творчій, перетворювальній, проектній діяльності, мати уявлення про культуру праці й побуту, що сприятиме якісному переходу від початкової до середньої ланки освіти.

У відповідь на виклики суспільства система освіти в Україні радикально модернізується; затверджені Державні стандарти початкової та базової середньої освіти. До Базового навчального плану базової середньої освіти входять вісім освітніх галузей, серед яких і освітня галузь «Технології», яка посідає пріоритетне місце у вирішенні завдань трудової підготовки молоді.

Державний стандарт базової середньої освіти затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Метою освіти є всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству; формування в учнів компетентностей, визначених Законом України «Про освіту» та державними стандартами, зазначено в Законі України «Про повну загальну середню освіту».

Натомість метою освітньої галузі «Технології», як визначає стандарт, є формування компетентностей у галузі техніки й технологій та інших ключових компетентностей, здатності до зміни навколишнього світу з використанням засобів сучасних технологій без заподіяння йому шкоди, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовираження.

Відповідно до окресленої мети головними завданнями технологічної освітньої галузі в базовій середній школі є:

- реалізація творчого потенціалу учня;
- формування критичного та технічного мислення;
- готовність до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну;
- здатність до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки й технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження;

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел .

Мета технологічної освітньої галузі реалізується в таких завданнях:

- забезпечити наступність у формуванні ключових компетентностей та наскрізних умінь учнів з початкової школи, їх залучення до підготовчого циклу з вивчення технологій та дизайну;
- прилучення учнів до основ народної культури, національного виховання через вивчення технік і технологій декоративно-ужиткового мистецтва, що є складовою трудових традицій українського народу;
- подальший розвиток самозарадності в побуті, формування системного та критичного мислення, навичок безпечного та ощадливого використання технологій та матеріалів тощо .

Значення освітньої галузі «Технології» виходить далеко за рамки забезпечення учнів відомостями про «техніко-технологічну картину світу». При відповідному змістовному й методичному наповненні вказана галузь може стати опорою для формування системи універсальних навчальних дій у базовій середній школі. Адже в зазначеній галузі всі елементи навчальної діяльності (планування, орієнтування в завданні, перетворення, оцінка продукту, уміння розпізнавати і ставити завдання, що виникають у контексті практичної ситуації, пропонувати практичні способи вирішення, домагатися досягнення результату та презентувати власну діяльність тощо) відтворюються в навчальному процесі й тим самим стають більш зрозумілими для дітей.

Предметно-практична творча діяльність, як сенс будь-якої діяльності, дає дітям можливість не тільки відстороненого сприйняття духовної й матеріальної культури, а й почуття причетності, почуття самореалізації, необхідність освоєння світу не тільки через зміст, а й через його перетворення.

Процес і результат художньо-творчої діяльності стає не метою, а, з одного боку, засобом пізнання світу, з іншого – засобом для більш глибокого емоційного вираження внутрішніх почуттів як самого творення дитини, так і задумів досліджуваних нею об’єктів матеріального світу. При цьому художньо-творча діяльність учнів передбачає всі етапи пізнання світу, властиві й дорослим: спостереження, роздуми та практична реалізація задуму.

УХВАЛИЛИ:

1.Вчителям-предметникам у 2022-2023 н.р.:

1.1. до 31.05. детально опрацювати навчальні програми 4 класу;

1.2. до 10.08. підготувати та подати на розгляд педагогічної ради навчальні програми з предметів для 5 класу;

1.3. враховувати індивідуальні та психологічні особливості здобувачів освіти;

1.4. постійно спиратися на попередні знання, уміння та навички й на основі зазначеного забезпечувати їх удосконалення, осмислення вже на новому, вищому рівні;

1.5. створювати освітньо-дидактичні ситуації, у яких дитина почувала б себе невимушено, комфортно, не боялася розкривати світ власних емоцій;

1.6. здійснювати обов'язкову підготовку здобувачів освіти до засвоєння нових навчальних компетентностей;

1.7. забезпечити систему оптимальних вимог до знань і поведінки учнів, їхніх моральних якостей, форм і методів роботи з ними на всіх етапах навчання;

1.8. ознайомити здобувачів освіти та їх батьків з критеріями оцінювання;

1.9. створити спільно з учителями початкової школи словник-програму поступового ознайомлення дітей з науковою лексикою,

1.10. упроваджувати засоби стимулювання та заохочення до пізнавальної діяльності;

1.11. формувати навички самоконтролю й самооцінки.

2. Заступнику директора з НВР Перехристюк Н.А.:

2.1. забезпечити систему взаємозв'язків у змісті, формах і методах педагогічного процесу, оптимальне співвідношення та зв'язок між окремими етапами навчального процесу;

2.2. запровадити проведення окремих уроків у початковій школі разом з учителем середніх класів;

2.3. з метою покращення рівня адаптації учнів в середній ланці передбачити у варіативній частину робочого навчального плану 5 класу курс за вибором «Психологічні особливості особистості молодшого підліткового віку»,

3.Соціально-психологічній службі:

3.1. здійснювати психолого-педагогічний супровід процесу адаптації учнів 4 класу в середній школі;

3.2. до 01.10.2022 провести діагностування учнів 5 класу відповідно до інструментарію.

2. Про вибір та замовлення підручників для 5 класу (НУШ)

1. СЛУХАЛИ:

Перехристюк Н.А., заступника директора з навчально-виховної роботи, яка повідомила, що на виконання наказу МОН від 30.09.2021 №1048 «Про проведення конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2021-2022 роках (5 клас) в школах розпочався конкурсний відбір підручників для учнів 5 класу

ВИСТУПИЛИ:

1. Власюк Ю.В. – вчитель математики, яка запропонувала обрати підручник **«Математика»** автор Істер О.С.

Альтернативними – підручники авторів:

1. Мерзляк А. Г., Полонський В.Б., Якір М.С.
2. Бевз Г.П., Бевз В.Г., Васильєва Д.В., Владімірова Н.Г.)
3. Кравчук В.Р., Янченко Г.М.
4. Скворцова С.О.
5. Тарасенкова Н.А., Богатирьова І.М., Коломієць О.М., Сердюк З.О., Рудніцька Ю.В.

2. Поліщук С.О. – учитель англійської мови, яка запропонувала обрати підручник **«Англійська мова (5-й рік навчання)»** авт.: Джоанна Коста, Мелані Вільямс

Альтернативними підручники авторів:

1. Мітчел Г.К., Марілені Малкогіані
2. Коршунова А.С., Михайлова Ю.С., Фролова Д.М., Якушко В.В.
3. Нерсисян М.А., Пірожeнок А.О..
4. Амелія Уолкер, Ненсі Левіс, Маргарет Робінсон, Любченко О.С.
5. Лаур Бродбент

3. Мороз Л.А.– учитель історії та етики, яка запропонувала обрати:

3.1. підручник **«Вступ до історії України та громадянської освіти»** автори: Щупак І.Я., Бурлака О.В., Піскарьова І.О., Посунько А.С.

Альтернативними підручники авторів:

1. Власова В.С., Гирич І.Б., Данилевська О.М.
2. Бакка Т.В., Жебіна О.В., Мелещенко Т.В., Ашортіа Є.Д..
3. Хлібовська Г.М., Крижановська М.Є., Наумчук О.В.
4. Могорита В.М., Савко О.В., Шимон Ю.Ю.
5. Гісем О.В., Мартинюк О.О.

3.2. підручник **«Етика»** автори: Мелещенко Т.В., Желіба О.В., Бакка Т.В., Ашортіа Е.Д.. Козіна Л.Є.

Альтернативними підручники авторів:

1. Данилевська О.М.
2. Мартинюк О.О., Гісем О.О.
3. Іртищева О.А., Кравчук В.М., Паршин І.Л., Васильків І.Д. Кучма Л.Є.
4. Давидюк Л.В., Мельник А.О.

4. Давидюк Л.Г. – учитель географії та природознавства, яка запропонувала обрати підручник **інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»** авторів: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.,

Альтернативними підручники авторів:

1. Коршевнюк Т.В., Ярошенко О.Г.
2. Кравченко М.О.. Шабанов Д.А.
3. Шаламов Р.В.. Ягенська Г.В.
4. Яковлева Є.В., Безручкова С.В., Сало Т.О., Федченко С.Г.
5. Мідак Л.Я., Фоменко Н.В., Гайда В.Я., Подолюк С.М., Кравець В.І.

5. Самсонюк О.М. – учитель української мови та літератури, яка запропонувала обрати:

5.1. підручник **«Українська мова»** автор Авраменко О.М..

Альтернативними підручники авторів:

1. Заболотний О.В., Заболотний В.В.
2. Глазова О.П.
3. Ворон А.А., Солопенко В.А.
4. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
5. Онатій А.В., Ткачук Т.П.

5.2. підручник **«Українська література»** автор Авраменко О.М.

Альтернативними підручники авторів:

1. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Слоньовська О.В., Ярмульська І.В.
2. Коваленко Л.Т., Бернадська Н.І.
3. Архипова В.П., Січкар С.І., Шило С.Б.
4. Борзенко
5. Чумарна М.І., Пастушенко Н.М.

6. Король Н.І. – учитель зарубіжної літератури, яка запропонувала обрати підручник **«Зарубіжна література»** авторів: Ніколенко О.М., Мацевко-Бекерська Л.В., Рудніцька Н.П., Ковальова Л.Л., Орлова О.В.

Альтернативними підручники авторів:

1. Міляновська Н.Р
2. Ісаєва О.О., Клименко Ж.В.
3. Волощук Є.В.
4. Кадобянська Н.М., Удовиченко Л.М., Снєгірьова В.В.
5. Ковбасенко Ю.І., Ковбасенко Л.В., Дячок С.О.

7. Томашкевич О.П. – вчитель інформатики, яка запропонувала обрати підручник **«Інформатика»** авторів: Коршунова О.В., Завадський І.О.

Альтернативними підручники авторів:

1. Морзе Н.В., Барна О.В.
2. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
3. Джон Ендрю Біос
4. Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопалов Є.А.
5. Корнієнко М.М., Красмаровська С.М., Зарецька Т.І.

8. Балагур Ж.А. - учитель музичного мистецтва, яка спільно з вчителем образотворчого мистецтва Смалюк О.О., запропонувала обрати підручник **інтегрованого курсу «Мистецтво»** авторів: Кондратова Л.Г., Федун С.І., Чорний О.В.

Альтернативними підручники авторів:

1. Аристова Л.С., Чєн Н.В.
2. Гайдамака О.В., Лємєшева Н.А.
3. Рубля Т.Є., Мед І.Л., Наземнова Т.О., Щеглова Т.Л.
4. Кізілова Г.О., Гринишина Л.М.
5. Масол Л.М.

9. Перехристюк Н.А. – учитель основ здоров’я, яка запропонувала обрати підручник **інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»** авторів: Василенко С.В., Коваль Я.Ю., Колотій Л.П.

Альтернативними підручники авторів:

1. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С, Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
2. Гущина Н.І., Василашко І.П., за ред.. Бойченко Т.Є.
3. Тагліна О.В.
4. Поліщук Н.М.
5. Хитра З.М., Романенко О.А..

Ухвалили:

1. Обрати та замовити для 5 класу такі підручники:

- підручник «Українська мова» автор Авраменко О.М..
- підручник «Українська література» автор Авраменко О.М.
- підручник «Зарубіжна література» авторів: Ніколенко О.М., Мацевко-Бекерська Л.В., Рудніцька Н.П., Ковальова Л.Л., Орлова О.В.
- підручник «Англійська мова (5-й рік навчання)» авторів: Джоанна Коста, Мелані Вільямс

- підручник «Математика» автор Істер О.С.
- підручник «Інформатика» авторів: Коршунова О.В., Завадський І.О.
- підручник інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» авторів: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
- підручник «Вступ до історії України та громадянської освіти» автори: Щупак І.Я., Бурлака О.В., Піскарьова І.О., Посунько А.С.
- підручник «Етика» автори: Мелещенко Т.В., Желіба О.В., Бакка Т.В., Ашортіа Е.Д.. Козіна Л.Є.
- підручник інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» авторів: Василенко С.В., Коваль Я.Ю., Колотій Л.П.
- підручник інтегрованого курсу «Мистецтво» авторів: Кондратова Л.Г., Федун С.І., Чорний О.В.

2. Обрати альтернативними для 5 класу підручники:

«Українська мова» авторів:

1. Заболотний О.В., Заболотний В.В.
2. Глазова О.П.
3. Ворон А.А., Солопенко В.А.
4. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
5. Онатій А.В., Ткачук Т.П.

«Українська література» авторів:

1. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Слоньовська О.В., Ярмульська І.В.
2. Коваленко Л.Т., Бернадська Н.І.
3. Архипова В.П., Січкар С.І., Шило С.Б.
4. Борзенко
5. Чумарна М.І., Пастушенко Н.М.

«Зарубіжна література» авторів:

1. Міляновська Н.Р
2. Ісаєва О.О., Клименко Ж.В.
3. Волощук Є.В.
4. Кадобянська Н.М., Удовиченко Л.М., Снєгірьова В.В.
5. Ковбасенко Ю.І., Ковбасенко Л.В., Дячок С.О.

«Англійська мова (5-й рік навчання)» авторів:

1. Мітчел Г.К., Марілені Малкогіані
2. Коршунова А.С., Михайлова Ю.С., Фролова Д.М., Якушко В.В.
3. Нерсисян М.А., Піроженок А.О..
4. Амелія Уолкер, Ненсі Левіс, Маргарет Робінсон, Любченко О.С.
5. Лаур Бродбент

«Математика» авторів:

1. Мерзляк А. Г., Полонський В.Б., Якір М.С.
2. Бевз Г.П., Бевз В.Г., Васильєва Д.В., Владімірова Н.Г.)
3. Кравчук В.Р., Янченко Г.М.
4. Скворцова С.О.
5. Тарасенкова Н.А., Богатирьова І.М., Коломієць О.М., Сердюк З.О., Рудніцька Ю.В.

«Інформатика» авторів:

1. Морзе Н.В., Барна О.В.
2. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
3. Джон Ендрю Біос
4. Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопалов Є.А.
5. Корнієнко М.М., Красмаровська С.М., Зарецька Т.І.

«Пізнаємо природу» авторів:

1. Коршевнюк Т.В., Ярошенко О.Г.
2. Кравченко М.О.. Шабанов Д.А.
3. Шаламов Р.В.. Ягенська Г.В.
4. Яковлева Є.В., Безручкова С.В., Сало Т.О., Федченко С.Г.
5. Мідак Л.Я., Фоменко Н.В., Гайда В.Я., Подолюк С.М., Кравець В.І.

«Вступ до історії України та громадянської освіти» авторів:

1. Власова В.С., Гирич І.Б., Данилевська О.М.
2. Бакка Т.В., Жебіна О.В., Мелещенко Т.В., Ашортіа Є.Д..
3. Хлібовська Г.М., Крижановська М.Є., Наумчук О.В.
4. Могорита В.М., Савко О.В., Шимон Ю.Ю.
5. Гісем О.В., Мартинюк О.О.

«Етика» авторів:

1. Данилевська О.М.
2. Мартинюк О.О., Гісем О.О.
3. Іртищева О.А., Кравчук В.М., Паршин І.Л., Васильків І.Д. Кучма Л.Є.
4. Давидюк Л.В., Мельник А.О.

«Здоров'я, безпека та добробут» авторів:

1. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С, Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
2. Гущина Н.І., Василашко І.П., за ред.. Бойченко Т.Є.
3. Тагліна О.В.
4. Поліщук Н.М.
5. Хитра З.М., Романенко О.А..

«Мистецтво» авторів:

1. Аристова Л.С., Чєн Н.В.
2. Гайдамака О.В., Лємєшева Н.А.
3. Рубля Т.Є., Мед І.Л., Наземнова Т.О., Щеглова Т.Л.
4. Кізілова Г.О., Гринишина Л.М.
5. Масол Л.М.

5. Про звільнення від проходження Деражавної підсумкової атестації учнів 4, 9 класів

СЛУХАЛИ: Перехристюк. Н.А., заступника директора з НВР, яка запропонувала керуючись Порядком проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН України №1369 від 07.12.2018 року, зареєстрованого Міністерстві юстиції України від 02 січня 2019 року за №8/32979, на виконання наказу МОН від 28.02.2022 №232 «Про звільнення від проходження державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти, у 2021/2022 звільнити від проходження ДПА: 26 учнів 4 класу, 19 учнів 9 класу.

УХВАЛИЛИ: Звільнити від проходження ДПА у 2021/2022 н.р.

Учнів 4 класу

1. Бащеванжі Ірина Ігорівна (інклюзивне навчання)
2. Бойко Юлія Олегівна (інклюзивне навчання)
3. Вітвіцька Леся Валентинівна
4. Грищенко Руслан Васильович
5. Дудка Йосип Олексійович
6. Драгой Ратха Вікторівна
7. Дудченко Максим Володимирович (індивід. навчання)
8. Заїка Ольга Олександрівна
9. Зубрій Артем Ігорович
10. Коловська Олександра Вадимівна
11. Кондратюк Тетяна Тарасівна
12. Кравченко Марія Денисівна
13. Кузнецова Анна Григорівна
14. Мариняк Володимир Олександрович (інклюз.навчання)
15. Микитенко Богдан Олександрович
16. Матюшенко Мадіна Яношівна
17. Петренко Олександра Олександрівна
18. Рижко Анна Валеріївна
19. Савчук Марія Іванівна
20. Сандуленко Матвій Юрійович
21. Сеньков Ілля Сергійович

22. Сердюченко Евеліну Артурівну
22. Сікора Микола Русланович
23. Шарапова Катерина Олександрівна
24. Чеховський Святослав Олександрович
25. Чеботар Тахір Володимирович

Учнів 9 класу

1. Бадетська Олександра Олегівна (інклюз.навчання)
2. Борок Денис Русланович
3. Воропаєва Вікторія Вікторівна
4. Голинська Поліна Сергіївна
5. Добровольська Валерія Русланівна
6. Іщук Кароліна Миколаївна
7. Ляшков Олександр Олександрович
8. Матвійчук Роман Віталійович
9. Матюшенко Тахміна Янівна
10. Митюк Андрій Сергійович
11. Микосянчик Христина Миколаївна
12. Муравський Віталій Андрійович
13. Михальчук Вікторія Андріївна
14. Наумець Вадим Сергійович (інклюз.навчання)
15. Обуваєва Олена Володимирівна
16. Палієнко Дмитро Артурович
17. Панікар Роман Андрійович
18. Рибчинська Домініка Юріївна
19. Савчук Микола Іванович

4. Про затвердження критеріїв підсумкового оцінювання учнів 1-4 класів з числа дітей з інтелектуальними порушеннями індивідуальної та інклюзивної форми навчання.

СЛУХАЛИ: Перехристюк Н.А., заступника директора з НВР, яка запропонувала до розгляду критерії оцінювання учнів 1-4 класів з числа з інтелектуальними порушеннями, які варто враховувати при оцінюванні дітей індивідуальної та інклюзивної форми навчання. Це стосується і підсумкового оцінювання даної категорії дітей. Дані критерії висвітлені в методичному посібнику схваленому для використання у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами комісією із спеціальної педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Лист ДНУ «ІМЗО» №№ 22.1/12-Г-623 від 22.07.2020 р)

Облік результатів завершального (підсумкового) оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня-учениці, фіксується учителем у **свідоцтві досягнень.**

Свідоцтво досягнень має бути зрозумілим документом для батьків дитини або осіб, які їх замінюють, що дає розгорнуте уявлення про навчальний поступ дитини в школі під час навчального року.

Запропонований зразок свідоцтва досягнень учнів початкової школи складається з двох частин: перша частина – характеристика особистих досягнень учнів, заповнюється у жовтні, як проміжний, та у травні як підсумковий звіт, із метою фіксування навчального поступу, у якому оцінюється активність дитини, самостійна робота на уроці, співпраця з іншими учнями тощо.

Друга частина складається з оцінювання предметних компетентностей. Заповнюється тільки у травні.

Для оцінювання учнів пропонується рівнева система: ***«має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату з допомогою вчителя», «потребує значної уваги і постійної допомоги вчителя».***

Учителі, які викладають навчальні предмети в початковій школі, дають характеристику предметних компетентностей учня за рівневою системою. У першому-третьому класах оцінювання має описовий характер як рівня навчання, старанності та соціальної поведінки, так і предметів та освітнього процесу в цілому, але не результату.

При заповненні свідоцтва досягнень пропонується відмічати визначення рівня у довільній формі (графічні знаки).

Учитель роздруковує два екземпляри свідоцтва. Батькам або особам, які їх замінюють, видають один екземпляр, другий залишається в закладі освіти і зберігається в особовій справі. За бажанням, батьки можуть залишити свій коментар у свідоцтві, для цього, зустрітись з учителем і написати свої побажання на екземплярі, що зберігається в школі.

Нагадуємо, що інформація про формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учня є конфіденційною. Вона обговорюється лише під час індивідуальних зустрічей учителя з учнем/ученицею та його /її батьками, які беруть участь у розробленні індивідуальної траєкторії розвитку учня.

Проект зразка свідоцтва досягнень за вибором закладу загальної середньої освіти роздруковується у чорно-білому або кольоровому вигляді, у форматі А4 або у форматі А5. Вчитель, за бажанням, може додавати особисті або навчальні характеристики на свій розсуд.

_____

_____

назва закладу освіти

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

_____

Ім'я та прізвище учня/учениці

_____ навчальний рік звіт (проміжний) підсумковий

_____ клас

Характеристика особистих досягнень	**Має значні успіхи**	**Демонструє помітний прогрес**	**Досягає результату з допомогою вчителя**	**Потребує значної уваги і постійної допомоги вчителя**
Виявляє інтерес до навчання				
Активно працює на уроці				
Ставить запитання про нове, незрозуміле				
Виявляє старанність у навчанні				
Працює зосереджено				
Виявляє самостійність у роботі				
Доброзичливо ставиться до оточуючих				
Співпрацює з іншими дітьми				
Вирішує конфлікти мирним шляхом				
Знаходить успішні шляхи вирішення проблем				
Дотримується правил поведінки під час уроку, гри, відпочинку				
Бере відповідальність за свої дії				
Українська мова, мова корінних народів та національних меншин (мова навчання)				
Уважно слухає і розуміє повідомлення, відповідає на запитання за змістом прослуханого (показує малюнки до тексту);				
Дотримується мовленнєвого етикета в ситуаціях				

навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка, звернення з проханням)				
Знає літери алфавіту, читає (складами /словами); *робить спроби* читати прості речення за допомогою вчителя.				
Виявляє інтерес, позитивне ставлення до книжки, *називає* своїх улюблених літературних героїв.				
Списує по складах з проговорюванням прочитані слова\ прості речення.				
Пише під диктування букви/ склади.				
Математика				
Додає та віднімає числа у межах 10 (20)				
Лічить об’єкти й записує числа у межах 10 (20)				
Порівнює множини та числа у межах 10				
Розв’язує прості арифметичні задачі на знаходження суми, різниці двох чисел				
Розв’язує прості арифметичні задачі на збільшення та зменшення числа на кілька одиниць.				
Орієнтується у просторі, має уявлення (пояснює) про розташування предметів				
Визначає геометричні форми предметів				
Вимірює довжини об’єктів за допомогою лінійки				
Я досліджую світ				
Цікавиться темами, що вивчаються, інтерес до навколишнього світу				
Розповідає про себе, свою сім'ю, місце проживання, школу, клас				

Дотримується правил поведінки в громадських місцях, на природі				
Дотримується правил безпеки під час різних видів діяльності				
Встановлює найпростіші взаємозв'язки в живій і неживій природі				
Проводить найпростіші спостереження і дослідження у навколишньому світі				
Технології				
Виявляє інтерес до до уроків трудового навчання, до праці				
Дотримується правил безпечної поведінки, організації робочого місця на уроці під час різних видів трудової діяльності				
Виконує окремі технологічні операції (дії) за зразком та інструкцією вчителя				
Належним чином користується матеріалами та інструментами				
Планує дії та виготовляє виріб за зразком				
Мистецтво				
Висловлює власне ставлення щодо мистецьких творів				
Охоче бере участь у спільних справах				
Відтворює прості ритми				
Ініціює власні ідеї в художні образи				
Створює художні образи різними доступними засобами				
Фізична культура				
Виявляє інтерес та звичку до занять фізичною культурою				
Вміє підготуватися до уроку фізичної культури				
Орієнтується в спортивному залі, в роздягальні та на спортивному майданчику				

Дотримується основних правил поведінки, гігієни та безпеки на уроці фізичної культури				
Виконує фізичні вправи та прості поєднання фізичних вправ				
Бере участь у рухливих іграх				
Здійснює взаємодію з іншими учнями під час виконання завдань учителя				
Узгоджує фази дихання з виконанням фізичної вправи				
Прикладає зусилля для покращення результату своїх дій				

Рекомендації вчителя, що стосуються освітнього процесу,

_____

_____

_____

Пропущених днів _____

Підпис вчителя _____

Побажання батьків, або осіб, які їх замінюють, щодо освітнього процесу

_____

_____

Підпис батьків, або осіб, які їх замінюють _____

Керівник закладу освіти _____ _____

(прізвище та ініціали)

УХВАЛИЛИ:

1.Вчителям початкових класів, вчителям індивідуальної форми навчання та вчителям-предметникам врахувати критерії оцінювання учнів з інтелектуальними порушеннями під час оцінювання.

2. Взяти за основу свідоцтво досягнень для учнів 1-4 класів з інтелектуальними порушеннями.

3. Вчителям початкових класів, вчителям індивідуальної форми навчання до 01.06. підготувати свідоцтво досягнень для учнів 1-4 класів з інтелектуальними порушеннями згідно вимог.

5. Про затвердження підвищення кваліфікації педагогів за період січень-березень 2022 р.

СЛУХАЛИ: Перехристюк Н.А., заступника директора з навчально-виховної роботи, яка повідомила, що на виконання Постанови КМ України «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і наукових працівників» від 21.08.2019 року на розгляд педагогічної ради виносяться клопотання учителів школи про зарахування підвищення кваліфікації (копії сертифікатів про підвищення кваліфікації додаються).

УХВАЛИЛИ: Зарахувати, згідно поданих заяв, години підвищення кваліфікації в січні-березні 2022 року до атестації педагогічним працівникам:

	ПІП педагога	Програма підвищення кваліфікації	Платформа	Підтверджуючий документ	Обсяг
	Козак Л.О.	Успішне вчителювання – прості рецепти на щодень	PROMETEUS	31.01.2022 Сертифікат	30 год
	Король Н.І.	«НУШ: від модельної програми до якісного уроку літератури»	Всеосвіта	21.02.2022 Сертифікат №Z268140	2 год
		«Сучасна художня література для дітей і підлітків в модельній програмі «Школа радості: ціннісні та науково методичні аспекти»	Всеосвіта	21.02.2022 Сертифікат №476275	2 год
	Лебідь М.В.	Взаємодія та супровід класних керівників та викладачів з учнями-батьками під час дистанційного навчання	ГО «Платформа освіти»	14.02.2022 Сертифікат 3931621955-125v	
		Формування навичок позитивної взаємовідносин педаго-учень-батьки	ГО «Платформа освіти»	14.02.2022 Сертифікат 3931621955121	6 год
	Ляшкова Н.О.	Безбар'єрна грамотність	ДІЯ	06.02.2022	6 год
	Мороз Л.А.	Комунікація педагога з учнями: спілкуйтесь правильно	Всеосвіта	18.02.2022	2 год
	Муза Т.Д.	Робота вчителя початкових класів – дітьми з ООП	EdEra	09.01.2022 Сертифікат	30 год
		Апробатор електронних освітніх технологій	Мій клас	01.02.2022 Сертифіат №85865	10 год
		Безбар'єрна грамотність	Дія	04.02.2022 №T0038006426	6 год
		Навчання з попередження ризиків, пов’язаних із вибухонебезпечними предметами	Асоціація саперів України	07.04.2022 №2107	30 год

	Перехристюк Н.А.	Комплектні рішення для 5 класі за соціальною та здоровязбережувальною освітньою галуззю	Академія	22.02.2022	1,5 год
	Поліщук С.О.	Інклюзія та дистанційне навчання	Вінницький інститут ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	03.01-08.01.2022 №ISO51Y-CE000706	30 год
	Пипич О.В.	Нова українська школа: перехід на наступний рівень	ХОІППО	25.01.2022 Сертифікат №000076	4 год
		Онлайн-курс для директорів шкіл «Автономія школи»	EdEra	17.02.2022	20 год
		Школа для всіх	EdEra	17.02.2022 Сертифіат	30 год
	Томашкевич О.П.	Інформатика 9 клас. Підручник, зручний для вчителя та цікавий для учня	Видавничий дім «Освіта»	10.01.2022 Сертифікат № ВІ21-349	2 год
		«Інформатика 5 клас НУШ: сучасні підходи до вивчення»	Formula	11.02.2022 Сертифікат №11-02-424	1 год
		«Методика навчання інформатики у 5 класах ЗЗСО за модельною навчальною програмою «інформатика 5-6 класи» авт. Завадський І.О.»	Видавничий дім «Освіта»	14.02.2022 Сертифікат №ІК-57	12 год
		Міжнародний освітній форум «Трансформації в освіті: виклики і перспективи»	Видавництво «Ранок»	03.02.2022 Сертифікат учасника	4 год
		«Інформатика -5&НУШ: впевнений старт»	ТОВ УВОЦ «Оріон»	27.01.2022 Сертифікат №565	1,5 год
0	Хоманець Н.В.	Про дистанційний та змішаний формати навчання	EdEra	13.02.2022 Сертифікат	50 год
	Черняк Г.М.	Апробатор електронних освітніх технологій	Мій клас	14.02.2022 Сертифіат №10736	10 год
1	Юхимець О.М.	Фізика.Механіка	ЕдЕра	06.02.2022 Сертифікат	35 год
		ІТ-курс.Апробатор електронних освітніх платформ	МійКлас	14.02.2022 Сертифікат №90739	10 год

Голова педагогічної ради Олена ПИПИЧ

Секретар педагогічної ради Наталія ЦАРЕНКО

Самсонюк О.М. – вчитель української мови та літератури
Король Н.І. – вчитель зарубіжної літератури
Мороз Л.А. – вчитель історії
Поліщук С.О. – вчитель англійської мови
Власюк Ю.В. – вчитель математики
Давидюк Л.Г. – вчитель географії та природознавства
Томашкевич О.П. – вчитель інформатики
Перехристюк Н. А. – вчитель основ здоров’я
Балагур Ж.А. – вчитель музичного мистецтва
Смалюк О.О.– вчитель образотворчого мистецтва